

קובץ

הערות וביאורים

בתורת כ"ק אדמו"ר שליט"א

☆

בפש"מ, רמב"ם, נגלה וחסידות

בהר

ל"ג בעומר

גליון ל"ב (תר"ל)

יוצא לאור על ידי

תלמידי בית המדרש דמוסד חינוך אהלי תורה

ברוקלין, ניו יארק

417 טרוי עוועניו

ה"י תהא שנת נפלאות בכל

צד"ק שנה להולדת כ"ק אדמו"ר שליט"א

שנת חמשת אלפים שבע מאות וחמשים ושתיים לבריאה

לזכות

כבוד קדושת אדננו מורנו ורבנו שליט"א
לרפואה שלימה לרמ"ח איבריו ושס"ה גידיו
ולאריכות ימים ושנים טובות ונעימות
תיבה ומיד ממש

נדפס ע"י חברי המערכת

ב"ה

פרשת בהר

ל"ג בעומר

היי תהא שנת נפלאות בכל

צדי"ק שנה להולדת כ"ק אדמו"ר שליט"א

תוכן הענינים

לקוטי שיחות

- 5 . . . . . ביאת משיח בין פסח לעצרת.
- 6 . . . . . בגדר האיסור דמנחות מתבואה חדשה לפני שתי הלחם.
- 8 . . . . . בענין ספירת העומר.

נגלה

- 12 . . . . . בדין מים צלולים חשובים כסוי . . . . .
- 14 . . . . . ברכת הדלקת נרות יו"ט. . . . .
- 15 . . . . . אין בן דוד בא אלא בהיסח הדעת. . . . .
- איסור תספורת בתור ניהוג אבילות, והקפדה על גידול שער
- 18 . . . . . בעבודה המקדש ובזמן "שמחתו של מקום"

שונות

- מבצע גילוי המשיח באופן
- 22 . . . . . דאורות דתוהו בכלים דתקון . . . . .
- 24 . . . . . תיקון טעות בתו"א . . . . .
- 24 . . . . . קורט של חלתית . . . . .
- 24 . . . . . פיי מצבה - לאדה"ז . . . . .

25	אלא (ואלה) תולדות יצחק . . . . .
25	תחת אדום ולא תחת ישמעאל . . . . .
26	הערה באגה"ת . . . . .

מספר פאקסימיליא לשלוח הערות: 953-9720 (718)

בהר - ל"ג בעומר היי תהא שנת נפלאות בכל 5

ל ק ו ט י ש י ח ו ת

ביאת משיח בין פסח לעצרת

הת' בן ציון חיים אסטער
≈ תות"ל 770 ≈

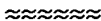
בלקוי"ש חג השבועות דאשתקד מבאר כ"ק אדמו"ר שליטי"א שכשיבא משיח צדקנו באמצע ימי הספירה יכול להיות המשך סהפ"ע מדאורייתא בהמשך להמציאות דספירת הימים מצד חיוב מדרבנן בזמן הזה, ובהערה 35 מציין להשקוי"ט בתשובה שבסו"ס נ"מוקי או"ח (להרה"צ כו' ממונקאטש) דשם מסיק שהספירה תהיי דאורייתא אע"ג דבשנה זו לא הקריבו העומר בט"ז ניסן מ"מ ספה"ע תלוי גם בהקרבת שתה"ל בשבועות עיי"ש.

והנה בהתשובה הנ"ל הוא מתייחס לדבריו משי"כ בספרו שער יששכר (על מועדים וחדשי השנה, ודא"ג ספר זה מובא בלקוי"ש ח"ל בע' 287 ונשמט מהמפתח) בשם אחיו לבאר מנהג מהרי"ש שרעבי לספור תומ"י אחרי תפילת ערבית קודם הסדר ומבארו ע"פ הקבלה ובתוך דבריו כתב שהסדר בליל שני הוא מדרבנן והמצוה דספה"ע הוא מדאורייתא. ותמהו עליו דהרי רוב הפוסקים ס"ל דספה"ע הוא מדרבנן וע"ז בא בשער יששכר לתרץ כיון דאנו מחכים בכל יום לביאת משיח צדקינו ואז והלאה יהיי הספירה מדאורייתא שנספר להגיע להקריב קרבן מנחה חדשה ולא יחסר מהתמימות ממה שספרו קודם לכן מדרבנן כי כשיבוא משיח "יהיי התיקון בפנימיות לצרף גם הימים הקודמים להיות תמימות ואז יהיי למפרע כל הימים מדאורייתא שיגיעו להקריב מנחה חדשה בביהמ"ק ונמצא בע"כ שהתיקון בעולמות שעושין בהספירה עפ"י סוד גם עתה יעשו בבחי' מצוה דאורייתא כדי שתהיי אח"כ חזי לאיצטרופי וכו"י.

הרי רואים מזה שהוא ס"ל דלמפרע יהיי כל הספירה מדאורייתא (עפ"י סוד) ועד שזה נפק"מ למעשה שלכן סופרין ספה"ע תומ"י אחרי ערבית קודם סדר ליל השני כיון דמיד בהתחלת הספירה אנו מצפים לביאת משיח ויבנה המקדש ע"כ אנו גם סופרים מתי יקריבו השתה"ל ומצד זה הוא מלכתחילה

6. בהר - ל"ג בעומר היי תהא שנת נפלאות בכל

דאורייתא. והמעיינן בספר השיחות תנש"א דשם איתא השיחה בשלימותו ובהערה הנ"ל (שם הוא הערה 47) מוסיף דאולי י"ל שלאחרי שיבנה ביהמ"ק יחשב המשך ספה"ע גם "מיום הביאכם את עומר התנופה" והוה כמו שנה שלא הקריבו העומר בפ"מ בזמן שביהמ"ק קיים, והיינו שנחשב כאילו ביהמ"ק קיים מיד בתחילת הספירה.

בגדד האיסור דמנחות מתבואה חדשה לפני שתי הלחם

הרב אברהם יצחק ברוך גערליצקי
≈ ר"מ בישיבה ≈

בלקו"ש פ' אמור תשמ"ז מביא ג' אופנים שיש לבאר האיסור דהבאת מנחה מתבואה חדשה לפני הקרבת שתי הלחם בחגה"ש: א) שהוא מצד איסורא ד"חדש" שלפני קרבן העומר, דהקרבת העומר התיר חדש רק במדינה אבל לא במנחות, אלא שהאיסור נקלש מחמת שחלק ממנו הותר לגבי מדינה לכן לאחר הבאת העומר המנחה כשרה, ב) שהוא איסור בפני עצמו ואינו שייך לאיסורא ד"חדש" במדינה שלפני העומר, והא דמנחות מתבואה חדשה לפני העומר פסול הי"ז משום דאיי"ז "ממשקה ישראל", ג) דאין הפ"י ששתי הלחם "מתיר" תבואה חדשה למנחות ע"ד שהקרבת העומר "מתיר" איסור חדש במדינה, אלא דבעינן ששתי הלחם יהיו "מנחה חדשה", ואם יקריבו מנחות מתבואה חדשה לפני זה, נמצא דאין שתי הלחם ממנחה חדשה, ומבאר נפק"מ דלפי אופן הג' אם עברו והביאו מנחה מתבואה חדשה לפני עצרת, שוב ליכא איסור להביא עוד מנחות מתבואה חדשה, כיון דבלאו הכי לא יהי שתי הלחם מנחה חדשה, משא"כ לפני ב' האופנים הראשונים, עיי"ש בארוכה בדברים הנחמדים, ומבאר ג' אופנים אלו בעבודת האדם.

ויש להעיר בזה במה שנסתפק המנחת חינוך (מצוה ש"ז) בנוגע לשתי הלחם אם ההקרבה בפועל מתיר מנחה חדשה, או שהיום מתיר, ונפק"מ באם לא הקריבו כלל שתי הלחם אם יש איסור אח"כ במנחה חדשה, והביא שהטורי אבן ר"ה ז, ב, נקט שהיום מתיר והביא רא"י משבועות טו, א, אבל המנ"ח דחה ראייתו ונשאר בספק עיי"ש, והנה לפי אופן הג' מובן דאיי"כ מקום לספק כלל, דכיון

בהר - ל"ג בעומר הי' תהא שנת נפלאות בכלל

דאין שתי הלחם בגדר "מתיר" אלא שהוא צריך להיות מנחה חדשה, וכיון דעכשיו שוב לא שייך להקריב שתי הלחם, במילא שוב לא שייך שום קפידה בהבאת מנחות מתבואה חדשה.

וראה עוד במנ"ח שם שנסתפק לפי דעות הסוברים דאיסור חדש להדיוט אינו נוהג בפירות שגדלו בחו"ל אם יש איסור בתבואה זו להקריב לגבוה למנחות אפילו לפני הבאת העומר עיי"ש, וי"ל דלפי אופן האי' שיסוד האיסור במקדש הוא איסורא דחדש, הנה כאן דליכא איסור חדש ליכא איסור גם למנחות, וכן לאופן הבי' שהאיסור הוא משום דבעינן "ממשקה ישראל" הנה גם הכא ליכא פסול זה כיון דהוה ממשקה ישראל, [אלא דאולי האיסור של מקדש שהוא איסור בפ"ע קאי גם על זה], ולפי אופן הגי' דבעינן ששתי הלחם יהיו מנחה חדשה, י"ל דזה שייך אפילו בתבואות אלו, כיון דלאופן זה אינו נוגע כלל אם יש בזה איסורא דחדש או לא, אלא דשתי הלחם צ"ל מנחה חדשה. מיהו אולי גם לאופן זה יש לחלק.

וראה גם בחי' הגרי"ז (מנחות ע"י ר"כ) שהוכיח דחדש אסור לגבוה לפני הקרבת העומר לא משום דאי"ז ממשקה ישראל, (כאופן הבי' הנ"ל) אלא שהעומר עצמו הוא "מתיר" לגבוה, (כאופן האי') וראייתו מהא דבעי שם (סח"ב) רמב"ח שתי הלחם מהו שיתירו שלא כסדרן כגון שנשרש בין העומר לשתי הלחם, ותבואה זו לא היתה בעת הקרבת העומר עיי"ש, דאי נימא דלגבוה ליכא איסור חדש כלל לפני העומר אלא משום דבעינן ממשקה ישראל, מה שייך למבעיא דלא יתיר שתי הלחם לפני העומר, הלא העומר אינו מתיר כלל לגבי גבוה, ומוכח שהעומר ג"כ מתיר במקדש כמו שתי הלחם, ולכן שייך להסתפק אם בעינן כסדרן עיי"ש.

ויש להעיר עוד בהא דכתב הרמב"ם (הלי כלי המקדש פ"ד הי"ד) וז"ל: מ"ע להיות כל המשמרות שוים ברגלים כו', בד"א בקרבנות הרגלים ובחילוק לחם הפנים ובחילוק שתי הלחם בעצרת, אבל נדרים ונדבות ותמידין אין מקריבין אותן אלא משמר שזמנו קבוע ואפילו ברגל כו' עכ"ל, ובמל"מ שם הקשה דאם הזכיר שתי הלחם למה לא הזכיר גם הקרבת העומר שהיו מקריבין בט"ז בניסן עיי"ש.

ולפי אופן הגי' י"ל דרק שתי הלחם שאינו בא להתיר הי"ה מחובת היום, והוה קרבנות הרגל, ולכן כל המשמרות שוין בה,

אבל קרבן העומר שבא "להתיר" איסור חדש, אייז מקרבנות הרגל, כיון דאין הרגל גורם חיובו, ובזה באמת לא אמרינן דכל המשמרות שוין בה.

וראה כעייז? בס' קובץ חידושים (להר"י גרשוני, נדפס בסוף שטמ"ק על מסי פסחים ח"א) שהעיר בהך דערכין י,ב, דאמרינן התם למה אין אומרים הלל בחגה"פ רק ביום הראשון ובחגה"ס אומרים כל ימי החג, ומתרץ בגמ' משום דבחג חלוקין בקרבנותיהן, ומקשה הנ"ל דהלא ביום שני של פסח גייכ יש קרבן מיוחד והוא חלוק מיום ראשון, שיש אז הקרבת העומר, וא"כ למה אין אומרים הלל ביום שני של פסח כמו בחגה"ס? ומתרץ כהנ"ל דכיון דקרבן העומר אינו שייך לחובת היום אלא מה שבא להתיר, לכן שפיר קאמר בגמ' דבפסח אין חלוקין בקרבנותיהן, עיי"ש עוד.

בענין ספירת העומר

הת' דניאל יונתן הכהן גריין
 ≈ תלמיד בישיבה ≈

בלקוטי שיחות ח"א (ע' 271 ואילך) מחדש כ"ק אדמו"ר שליט"א בדין ספירת העומר, שהמ"ד שסובר שצריך "תמימות" (ולכן אם שכח לספור יום אחד אין לו לספור למחר והלאה) אין זה מטעם שכל ימי הספירה הם מצוה אחת לספור מ"ט יום, אלא באמת אפילו לדיעה זו כל לילה ולילה מצוה בפני עצמה הוא: "יעדער נאכט איז א באזונדער מצוה, די מצוה איז אבער, אז די ערשטע נאכט זאל מען ציילן די ערשטע ספירה, די צווייטע נאכט די צווייטע, די דריטע נאכט די דריטע, א.א.וו. במילא אויב מען פארפעלט איין מאל צו ציילן, קען מען שוין נישט ציילן ווייטער. ולדוגמא - אויב מען פארפעלט די צווייטע נאכט, קען מען ניט זאגן שפעטער היום שלשה ימים, ארבעה ימים וכו' - עס קען דאך ניט זיין די דריטע און פערטע אן א צווייטע, ובמילא קומט אויס, אז פארפעלן איין מאל ציילן, איז א חסרון נאר אין די ווייטערדיקע טעג", ולפי זה מבאר שאין להקשות שלא יברך כלל עד היום האחרון, שמא ישכח יום אחד ויבטל כל

בהר - ל"ג בעומר היי תהא שנת נפלאות בכל 9

הברכות הקודמות למפרע, דבאמת הם מ"ט מצוות נפרדות וה"תמימות" הוא בענין הספירה שאין שלישי עד שהיה כבר שני וכו'.

וממשיך כ"ק אדמו"ר שליט"א לבאר דלפי זה יש לחקור בדין עבד שנשתחרר באמצע הספירה אם יש לו לספור בברכה, האם זה נקרא "תמימות", דזה תלוי האם ספירה היא מציאות והתורה אומרת שהמציאות הספירה היא מצוה, או באמת מצד עצמה אינה מציאות כלל, אלא שמכיון שמצותי אחשבי נעשתה ספירה דבר מציאותית.

דאם נאמר שספירה היא מציאות, לכן י"ל שספירתו של העבד היתה נחשבת לספירה וכשנשתחרר יכול לספור בברכה. ואם ספירה בעצם אינה מציאותית רק מצד איזו מצוה, והעבד לא מצווה בספירת העומר, לכן הספירות לא היו נחשבות למציאות הספירה כלל וכשנשתחרר אין לו לספור בברכה. אבל בענין קטן שנתגדל אין כאן שאלה, שאפילו אם נאמר שספירה היא רק מצד התורה מ"מ בקטן מכיון שיש לו מצוה (מצד חינוך) הרי מצותי אחשבי, ונחשב למציאות הספירה. וזה שמצות החינוך הוא רק מדרבנן וא"א למצוה דרבנן להשלים למצוה דאורייתא, כמו שחוקר המניח, אבל זה היה שאלה רק אם חוקר מצד זה שספירת ימים היא מצוה אחת. אבל כאן לפי שבאמת כל לילה הוא מצוה בפני עצמה וצריך ביאור רק מציאות הספירות מהימים הקודמים, לא צריכים שהרבנן ישלים להדאורייתא, ז"א צריכים רק החשיבות דדבר שבקדושה (לא מצוה ממש), וענין זה פועל שספירה תחשב למציאות.

בלקוטי שיחות חלק ח' (עמוד 54) ובספר השיחות תנש"א עמוד 452 מבאר כ"ק אדמו"ר שליט"א בענין זה שבאמת אין לספירה את מציאות רק זה שהוא ביחד עם מצווה כמו אופן הבי בלקו"ש ח"א ומבאר שהשאלה דעבד שנשתחרר נשאלת גם בקטן שנתגדל, דלפי כמה דעות חיובים דרבנן קיימים על הגברא. ובמילא א"א לומר שזה שתיקנו רבנן שהאדם יספור, יפעול מציאות וחשיבות בספירתו (החפצא) בנוגע לחיובים דאורייתא, ואפילו בזמן הזה שמצות ספירת העומר היא מדרבנן, יש חילוק בין חד דרבנן ותרי דרבנן. ולכן "לא יוכל לברך בברכה כיון שביחס להחיוב שנתחדש כשהגדיל, לא קיימת מציאות של ספירת ימים לפני". [ספה"ש תנש"א, אלא, ששם ממשיך ומחדש "שצווי התורה ע"ד ספירת

10 **בהר** - ל"ג בעומר **היי תהא שנת נפלאות בכל**

הימים עושה הספירה למציאות בעולם גם אמל זה שאינו מצווה לספור, שה"מצווה (לא רק קיומה בפועל, אלא גם הציווי כשלעצמו) - מכריחה מציאות של חפצא . . חפצא שהתורה מתייחסת אליו" וכו'.

ולכאוי צ"ב לפי זה, מהי סברתו של כ"ק אדמו"ר שליט"א בלקו"ש ח"א ששם אומר בפשטות שקטן שנתגדל אין שאלה כלל אפילו להאופן דספירה אינה מציאות בעצם, דמצוה דרבנן מספקת לפעול חשיבות בספירת הקטן. (וקשה לומר שזהו רק לפי הדעות שחיובים ואיסורים דרבנן קיימות על החפצא).

בהקדם אולי יש לדייק בעוד שינוי בין השיחות דלקו"ש חלק א' וחלק ב'. בחלק א' מבואר שהמצוה היא לספור בלילה הראשונה ספירה הראשונה, בלילה הב', ספירה השנית וכו'. וש"א"א להיות שלישית בלי הקדמת השנית אבל בחלק ב' לכאורה מוסיף עוד ביאור בענין זה:

"ווארום וויבאלד אז ביי ספירת העומר שטייט **"תמימות תהינה"**, מוז דער צאל פון יעדער טאג זיין אזא וואס איז כולל אויך די פריערדיקע טעג (היום שני ימים לעומר" מיינט אז דער טאגן **פארמאגט** אין זיך צוויי טעג פון ספירה: שלשה ימים - דריי טעג, א.א.וו...)..."

ז"א שהתמימות מרומז בזה שסופרים לא במספר סידורי אלא הכמות דימים שעברו. שכל ספירה צריכה לכלול כל הימים הקודמים, דהיינו שספירה זו צ"ל כך וכך **ימים ספורים** = [נימנים]. ואם לא ספר ביום שני, אזי ביום שלישי, א"א לו לספור בברכה, שאין לו **שלשה** כלול בספירה זו, ואין זה "ספירה תמימה" (ספירה באופן ד"תמימות תהינה").

וכנ"ל בחלק א' מספיק בלי הדגשה זו דהספירה כוללת כל הימים, אלא דאפילו אם מצוה היתה לספור רק **"יום שלישי"** (ולא כל השלשה ימים), אעפ"כ אם דילג יום השני, השלישי אינו שלישי אמיתי, דעדיין לא הוה פעם שני, ואיך יוכל לספור שלישי, שהמצוה היא שהספירה דיום שלישי תהי באמת ספירה השלישית של הסופר, ובאופן זה צריך לספור בכל לילה.

וי"ל שהם שני ביאורים שונים בענין תמימות, דלפי המבואר בחלק א' ה"תמימות תהינה" על הגברא קאי, שהתורה מקפדת

בהר - ל"ג בעומר היי תהא שנת נפלאות בכלל

שהאדם הסופר יוכל לומר "שלישי" באופן דתמימות, שתהיי ספירתו השלישית, ובשביל זה צריך להיות שהוא כבר ספר שתי פעמים, פעולותיו היו ספירות מציאותיות, ולפי המבואר בחלק ח' ענין התמימות על הגברא קאי, שהקפדת התורה היא שכבר ספר כבר כל הימים הקודמים, כדי שהיום יהי לו כך וכך ספירות - ימים ספורים, [=מנויים] דצריכים ליכלל בספירת היום.

ועפ"י אפשר לבאר השינוי בענין קטן שנתגדל באמצע הספירה, דלשיחה דח"א הגם שמצות החינוך היא רק מדרבנן ועל הגברא, מ"מ היא נותנת מציאות עכ"פ לפעולת הגברא שאדם שה ספר כבר שני ימים ויוכל לספור פעם שלישי, משא"כ לפי הביאור בחלק ח', מצוות דרבנן לא פועלות בהחפצא, וימים אלו לא נחשבים לספורים.

(להעיר שבחלק א' אומר, שאם נאמר כאופן הב', אזי בעבדד שנשתחרר אין לו לספור בברכה, שמכיון שלפני זה לא היה מצווה: "איז דאך די מציאות ניט געווען, פונקט ווי ער וואלט ניט געציילט..."), ובחלק ח' ובסה"ש תנשי"א אמר בלשון אין להספירה מציאות כלל.)

בסגנון אחר: לפי המבואר בחלק א', בעצם לא צריכים המציאות דספירות א' ובי' למען מציאותם כשלעצמם, אלא אך ורק לאפשר לו לספור יום ג' לספירתו השלישית. אבל להשיחה דח"ח, צריכים המציאות דספירות א' ובי' בשביל מציאותם, שהם כלולות בספירה הג' - שלשה ימים, שהם חלק מספירה זו, (ולא רק כסיבה המאפשרת אותה). ולא רק בספירה הג', אלא בכל ספירה וספירה צ"ל המציאות דכל הספירות. וממילא לחלק א' אפילו מצוה דרבנן בספירות א' ובי' תפעול מציאות מספיקה כדי לאפשר הספירה הג': דלא כן לחלק ח', שבספירה הג' צריך להיות שלשה ימים - עצם מציאותם. ולענין זה המציאות הנפעלת ע"י מצוה דרבנן אינה מספיקה.

לפי זה אולי יש לבאר ג"כ למה בחלק א' אומר שיש לחקור אם ספירה היא מציאות או רק ביחד עם איזה מצוה, ובחלק ח' אומר בפשיטות כאופן הב'. שבחלק א' , יש מקום לומר שספירתו של מישוה שאינו מצווה עולה למציאות מספיקה לאפשר לו לספור בתוך מצווה.

אבל לפי המבואר בחלק ח', שמציאות הספירות הקדמות נכללות בספירה חיובית זו וחלק ממנה, צ"ל שהתורה תתייחס אליו להיות ספירה ע"פ מציאות תורנית. ובשביל זה צ"ל מציאות אמיתית. ולכן מופרד הוא לגמרי להציע ולומר שמציאות יספיק להצטרף וליכלל בספירתו בתור בר חיוב. משא"כ לפי המבואר בחלק א' כנ"ל.

■ ■ ■

נ ג ל ה

בדין מים צלולים חשובים כסוי

הרב יוסף חיים קאנטאר
 ≈ חבר כולל שע"י מזכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א ≈

בשוי"ע אדה"ז ס"י ע"ד סעי' א': "כתוב בתורה ושבת וכסית וגוי' כי ה' אלקיך מתהלך בקרב מחניך וגוי' והיי' מחניך קדוש ולא יראה בך ערות דבר וגוי' מכאן למדו חכמים שבכל מקום שהי' אלקיך מתהלך עמנו דהיינו כשאנו עוסקים בקריאת שמע ובתפלה או בדי"ת צ"ל המחנה קדוש שלא תהא צואה מגולה שם ושלא יראה ה' בנו ערות דבר דהיינו שלא יהי' דבר ערוה כנגד פניו של אדם הקורא ומתפלל כמלא עיניו...ואיסור זה הוא מן התורה וחכמים הוסיפו.. ראשו ולבו של אדם הקורא או מתפלל צריך ג"כ שלא יהיו' רואים את הערוה..שלבו רואה את הערוה אסור."

ושם בסעי' ב': "צריך שתהא ערותו ג"כ מכוסה ואם היא מגולה אסור לקרות מן התורה אפי' אם החזיר פניו ממנה שלא יראנה או שעצם עיניו שהרי לא נאמר לא תראה ערות דבר אלא לא יראה בך כלומר שתהא מכוסה לענין שלא תהא נראה לענין אחר העומד אצלו".

ושם בסעי' ג': "מים אפי' הן צלולין חשובים כסוי לערוה ובלבד שיוציא ראשו ולבו חוץ למים שלא יהי' עם ערותו תחת מכסה אי' כמ"ש ס"א ואם לבו תוך המים אם הם צלולים אסור משום לבו רואה את הערוה" ע"כ בנוגע לענינינו.

בהר - ל"ג בעומר הי' תהא שנת נפלאות בכל1

יוצא לנו מדברי אדה"ז דבנוגע לגילוי ערוה דאסור מה"ת, (לא שנא פותח עיניו לא שנא מעצים עיניו), מהני מים צלולים להחשיב ערותו למכוסה. אבל ק"ק להבין מהא דכ' רבינו בסי' ע"ה ס"ח: "ערוה בעששית ונראית דרך דפנותי אסור לקרות כנגדה ואפי' היא בבית אחר ונראית דרך עששית שבחלון לפי שבראי' תלה הכתוב שנאמר ולא יראה בך גוי והרי היא נראית". ואיכ' צ"ל מ"ש צלולין ומ"ש עששית הלא בשניהם "הרי היא נראית"?

עוד צ"ל דאדרבא מצינו בנוגע לצואה דעששית חשוב כיסוי מעליא ואילו מים צלולים אינם נחשבים לכיסוי. וז"ל כ"ק אדה"ז בסי' ע"ו ס"א: "צואה בעששית מותר לקרות כנגדה אפי' שרואה אותה דרך דפנותי לפי שבצואה תלה הכתוב בכיסוי שנאי' ושת וכסית את צאתך והרי היא מכוסה. ושם ס"ח: "וכן מים שע"ג צואה אינם חשובים כיסוי אפי' הם עכורים שאין הצואה נראית מתוכם". ובביאור החילוק למה צואה בעששית נחשב למכוסה משאיכ' במים, ביארו בני"כ השו"ע דעששית הוה כיסוי מעליא משאיכ' מים.

מה שברור לנו עכ"פ הוא דלענין **כיסוי** הוה עששית כיסוי מעליא ומים צלולים לא, ואיכ' דורש ביאור למה בנוגע לערוה מצינו להיפך דבעששית הוה גילוי ערוה משאיכ' במים. אלא ע"כ יש כאן ב' ענינים וגדרים דאצל ערוה לשויי' **כאינו נראה** בזה עדיף טפי מים דבמים חשיב כאינו נראה משאיכ' בעששית, ובצואה דצריך להיות **מכוסה** עדיף טפי בעששית ליחשבי' **כמכוסה** מבמים דאינו **מכוסה**. וכלשון אדה"ז ד"מים...חשובים **כיסוי לערוה**" ז.א. רק לענין ערוה נחשב ככיסוי לשויי' כאינו נראה.

והנה ביו"ד סי' ריש האריכו השי"ך וט"ז בדין אשה הטובלת מתי ואיך תברך ברכת טבילתה כו' ובתוך דברי הט"ז: "אלא דנראה פשוט ומוכח דאם האדם עומד תוך המים אפי' הם צלולים אין בזה משום גלוי ערוה ולא כדעת בעל הדרישה שס"ל כל שהמים צלולים הוה כאילו עומדת ערום...אלא פשוט דכל שערותו מכוסה במים אפי' שהם צלולים מ"מ **אין שם גלוי עליהם** אפי' דכשמכוין לראות במים נגד ערותו יכול לראותה מ"מ כיון דבלא מתכוין על אותו מקום לראות **דרך המים** אין בזה משום גלוי ערוה, דומה לזה ממש מצינו בתוסי' דנדרים (דף ל') בעתקתי' בסי' רי"ז

מן הגאולה וכך תבוא הגאולה. וצריך להבין שהרי הבאנו לעיל דברי רש"י והמהרש"א שהמצב של יתייאשו מן הגאולה אין זה מצב רצוי וא"כ למה אמר ר' זירא שלא יתעסקו בו, יותר טוב שיתעסקו בו ועוררו את בני"י לצפ"י למשיח ויחזרו בתשובה ויהי הגאולה באופן הרצוי על ידי תשובה (*). ועוד קשה דרש"י מפרש דזה שר' זירא מצא רבנן דמעסקי ב"י לידע מתי יבוא עכ"ל ומשמע מזה שהיו מחשבין את הקץ, וע"ז אמר להם לא תרחקו דגי באין בהיסח הדעת ואלו הן משיח וכו' ומשמע מזה דר' זירא סובר דכל מה שאסור הוא להתעסק בו לידע מתי יבוא, אבל לא שיש חיוב להתייאש מן הגאולה, ואדרבה הענין של להתייאש מן הגאולה הוא כשבני"י נמצאים במצב שהוא לא טוב, וא"כ צ"ב מהו המשך דברי הגמ' כי הא דר' זירא שמשמע שמביא רא"י מר' זירא ורבנן, וצ"ע.

והנה חזינן מגמ' זו שר' זירא אמר לרבנן שלא יתעסקו בו כדי שלא תרחקו דתנינא ג' באין בהיסח הדעת אלו הן משיח וכו', דהפ"י של היסח הדעת הוא כמו שפירש"י שלא יתעסקו בו לידע מתי יבוא, דהיינו לחשב הקץ, אבל לצפות למשיח ולחכות למשיח אין זה בסתירה להיסח הדעת, ואדרבה הכרחי הוא כמו שמבואר בגמ' ששואלין את האדם ציפית לישועה.

והנה יש להביא רא"י לזה דמה שאסור הוא, לחשב את הקץ אבל לצפות ולחכות למשיח הוא דבר הכרחי, דהגמ' אומרת על דף צ"ז אמר ר' שמואל בר נחמני אמר ר"י תיפח עצמן של מחשבי קיצין שהיו אומרים כאן שהגיע עת הקץ ולא בא שוב אינו בא אלא חכה לו שנאמר אם יתמהמה חכה לו וכו', חזינן מהכא דלחשוב את הקץ אינו דבר רצוי אבל לצפות ולחכות למשיח הוה דבר רצוי.

וכן איתא ברמב"ם ה"ל מלכים פ"י"ב ה"ב בסופו וז"ל וכן לא יחשב הקצין אמרו חכמים תיפח רוחם של מחשבי הקצים אלא יחכה ויאמין בכלל הדבר כמו שבארנו עכ"ל.

והנה ידוע דבשכר הקיווי והצפ"י למשיח זה גופא ממחר ומזרז ביאת משיח, וי"ל דזה מבואר בגמ' דהנה המשך דברי הגמ' שהבאנו לעיל דף צ"ז ממשיך שם שמא תאמר אנו מחכין והוא אינו מחכה ת"ל לכן יחכה ה' לחנכם ולכן ירום לרחמכם וכי מאחר שאנו מחכים והוא מחכה מי מעכב מדת הדין מעכבת וכי מאחר

בהר - ל"ג בעומר היי תהא שנת נפלאות בכלל

שמדת הדין מעכבת למה אנו מחכיין לקבל שכר שנאמר אשרי כל חוכי לו, ע"כ.

והנה המהרש"א פ"י וכי מאחר כו' מדת הדין מעכבת כו' ר"ל מדת הדין מעכב בשביל חטא ישראל שאין הקב"ה מדלג על הקץ בא זמנו כפירש"י שם ואמר למה אנו מחכיין כו' דהקב"ה דיודע זמן הקץ מחכה לו שפיר אבל אנו שאין אנו יודעין זמנו למה אנו מחכים כי התוחלת ממושכה מחלת הלב ואמר כדי לקבל שכר על צער ומחלת הלב בתוחלת ותקוה ממושכה ע"כ.

וצ"ב מהו תירוץ הגמ' כדי לקבל שכר על צער ומחלת הלב וכ"ו דאולי נימא שלא נחכה ולא יהי צער ומחלת הלב בתוחלת ותקוה ממושכה ולא נקבל שכר, וי"ל דכמו במצרים קושי השעבוד השלים למנין השנים, גם בגלות זה הצער ותוחלת ותקוה ממושכה משלים ומזרז את הקץ.

חזינן מהא דזה גופא שמחכים למשיח מזרז את הקץ וכן משמע בפ"י השני של המהרש"א שמפרש ועוד י"ל דה"ק למה אנו מחכים דמשיח לא בא אלא בהיסח הדעת וטפי הוה היסח הדעת באינו מחכה ואמר דלכך אנו מחכיין לקבל שכר ודו"ק עכ"ל, וצ"ב דאם טפי הוה היסח הדעת באינו מחכה ואין בן דוד בא אלא בהיסח הדעת, א"כ מהו תירוץ של הגמ' דלכך אנו מחכיין לקבל שכר והלא כנגד ביאת משיח כל שכר בעולם כלא הוא, אלא י"ל דבקס"ד הגמ' סבר דטפי הוה היסח הדעת אם אינו מחכה כלל, ועי"ז תירץ הגמ' דאדרבה דזה שאנו מחכיין עי"ז אנו מקבלין שכר וממהרין את הגאולה והיסח הדעת פ"י כמו שפירש"י לעיל לידע מתי יבוא יבוא דהיינו לחשוב את הקץ.

הערה

* והנה המהרש"א בד"ה עד שירבו כו' מפרש בפ"י הראשון, נראה לפרש דכל הני כמ"ד דאין ישראל ננאלין אלא בתשובה ומתוך הני צרות ושעות דחוקות דנקט יחזרו בתשובה שלמה. (וזה קאי גם על ד"א עד שיתייאשו מן הגאולה כמובן מפ"י השני)

וגם לפירוש זה קשה המשך דברי הגמ' דהנה כ"ק אדמו"ר שליט"א מבאר הגמ' תיפח עצמן של מחשבי קיצין ושואל דהא מצינו גדולי ישראל שכן עשו קיצין ומבאר דצדיקים גדולים

רואים בכל משך זמן הגלות כיצד העבודה בכל יום ובכל רגע מכילה ומביאה את הגאולה ולאחר כל יום רואים הם את החוספה בגילוי ועלי של הגאולה ועד שהוספות אלו מתקבצות למצב של שלימות והם מגלים את שנת השלימות שנת הקץ ושעולים ובאים לשלימות של החוספה, של גילוי נעלה יותר) וממילא צריכה העבודה בזמן שבין גילוי הקץ לעת הקץ להיות בהתאם לשלימות הגילוי הזה אייכ אין כאן איסור של חישוב קיצים ואדרבה צדיקים אלו רואים את העלי שכבר הושגה עד עכשיו ולכן חובתם לגלות זאת כדי לעורר את העם להוסיף בעבודתם, ע"כ.

ולפי כל זה צריך ביאור למה כשראה ר' זירא רבנו מחשבין את הקץ אמר להם לא תרחקוה אדרבה לפי דברי כ"ק אדמו"ר שליט"א חיו מעוררים את העם להוסיף בעבודתם ושיחזרו בתשובה על ידי שהיו מחשבין את הקץ, וגם קשה המשך דברי הגמ' דקודם אומר שיתייאשו מן הגאולה וכפירוש המתרשי"א דמתוך דוחק השעה יעשה תשובה ועייז מביא עובדא דר' זירא ורבנו שלא נתן להם לחשוב את הקץ ועייז לעורר בניי לתשובה, וצ"ע.

~~~~~

איסור תספורת בתור ניהוג אבילות, והקפדה על גידול שער בעבודת המקדש ובזמן "שמחתו של מקום"

יוסף וואלדמאן
≈ תושב השכונה ≈

בין מנהגי "קצת אבילות" שנוהגים בימי הספירה הוא איסור תספורת.

ומנהג פשוט ברוב קהלות ישראל להסתפר בל"ג בעומר - יום שמחתו של הרשב"י.

אבל בחב"ד המנהג עפ"י האר"י ז"ל (כמובא ב"שערי תשובה" סימן תצ"ג) שלא להסתפר כלל עד ערב חג השבועות.

ובקשר לזה בחרתי לכתוב בענינא דיומא - בענין של איסור תספורת באבל - ובהיפוכו - איסור של גידול שער (של אבילות)

בהר - ל"ג בעומר היי תהא שנת נפלאות בכלל

בנוגע למקדש ובנוגע לזמן "שמחתן של מקום", מה שמוצאים בזה ב"פשוטו של מקרא" עפ"י פני רש"י בהפרשיות שעברו.

בפרי אמור בפירש"י ד"ה לא יפרע (כ,א): "לא יגדל פרע על אבל. ואיזהו גידול פרע יותר משלשים יום".

בפרי שמיני בפירש"י ד"ה אל תפרעו (י,ו): "אל תגדלו שער, מכאן שאבל אסור בתספורת, אבל אתם אל תערבבו שמחתו של מקום".

בפירש"י שמיני יש לתמוה, הרי "שמחתו של מקום" היי יום שהוקם בו המשכן, ר"ח ניסן, יום שמיני למילואים ואיך יתכן איסור גידול שער ראשם על יום אחד? הלא כשכבר עבר היום כבר נסתיים השמחה. ולמה עי"ז שיגדלו שערם בימים ושבועות שאחרי יום "שמחתו של מקום", ייחשב לעירבוב יום "שמחתו של מקום"?

הגם שיש לדייק שבפי שמיני נמנע רש"י מלהזכיר סכום מסויים של ימים וכתב רק סתם "גידול שער" (של אבילות).

אבל יש לנקוט שכמו בפי אמור שהוזהר הכ"ג - ובאותו הלשון כמו האזהרה דפי שמיני - "את ראשו לא יפרע" ופירש"י "ואיזהו גידול פרע יותר משלושים יום",

שגם בפי שמיני מן הסתם היי צורך בגידול שער מסויים כדי לעבור על האזהרה.

בפלפול חברים בענין זה עם המופלג הרב י.ז. המציא דברים של טעם בהני"ל .:

שעל כרחך צריכים להבין כוונת רש"י לא כמו שחשבו לפרש אחדים מאלו שפניתי אליהם בשאלתי הני"ל. שבהכרח המדובר שם שהיו שערותם של אהרן אלעזר ואיתמר ביום שהוקם בו המשכן, בגידול כמות כזה שכבר היו אז ראויים לתספורת, שזה דוחק גדול,

אלא הפשט בפירש"י שגם כשהיי מגיע גידול השער בכדי תספורת כמה ימים או שבועות אחרי "אותו יום", והיי מונעים

20 בהר - ל"ג בעומר הי תהא שנת נפלאות בכל

עצמם אז מלהסתפר (בתור קיום אבילות) היו נחשבים עייז כל הימים שלפניו **כהמשך אחד** של גידול שער של אבילות, ויום השמיני למילואים, יום הקמת המשכן, בכללם, ועייז בדרך ממילא היו גורמים לעירבוב "שמחתו של מקום".

אבל אמרתי להני"ל שגם אחרי דבריו עדיין יש צורך לביאור: הלא יכול להיות שגם הבן חמש כבר יודע ממה שרואה או שומע מההנהגה שמסביבו - שיו"ט "מופקע" מאבילות, שרואה או שומע שאין שום ענין של אבילות ביו"ט כלל וכלל. משא"כ בשבת שנמנה בין ימי "השבעה".

אעפ"כ כשקרה מיתה ר"ל ביו"ט הרי בזה שמתחילים האבילות למחרתו, אחרי יו"ט האם יש בזה איזה "עירבוב" ענין של היו"ט שלפניו בשביל שהמקרה שבו, מהוה היסוד להאבילות שאחריו?.

כשדנתי על זה עם הרב י.ז. הני"ל ניסה לחלק שביו"ט, שהוא "חציו לכס", אין עליו שם "שמחתו של מקום". ואבילות שאחריו הגם שהוא מיוסד על המקרה שקרה ביום טוב מ"מ בזה שאבילות מתחיל לאחריו אינו פוגע בגדר שמחתו של היו"ט.

וגם הרב אי"ש-טוב ביאר לי על דרך זה באמרו שגידול שער אצל אהרן ובניו מתי שלא יהי, יש בו כדי "עירבוב שמחתו של מקום" ביום שהוקם בו המשכן. וזה עיי הזכרון של מיתת נדב ואביהוא ב"אותו היום" שהי מתעורר ובא לידי גילוי עיי הנהגתם ב"איסור תספורת" של אבל אחרי כן.

ונראה לבאר דבריהם של שני הני"ל ביתר ביאור ויתוסף על ידי זה ב"הגעשמאקייט" פון זייער הסבר.

שביו"ט, עייז שמתחילים האבילות ביום שלאחריו, לא נפגע עייז "עצם החפצא" של היו"ט שלפניו. שהיו"ט מתקיים עיי שאר כל ישראל.

משא"כ אהרן אלעזר ואיתמר, הרי רק עיי שלשתם הי מתקיים כל ענין הכהונה, שהרי לא הי כלל "כהונה" בישראל מבלעדיהם.

בהר - ל"ג בעומר היי תהא שנת נפלאות בכלל

ולא זה בלבד אלא גם ש"אותו יום" - "יום שהוקם בו המשכן" שטעלט מיט זיך פאר השלמת התהוות כהונתם. כמובא בפשוטו של מקרא בפי פקודי (מ,ב): "ביום החודש הראשון באחד לחודש תקים את המשכן..." ובהמשך לזה שם בפסוק ט"ו: "ומשחת אותם כאשר משחת את אביהם וכהנו ליי", "והיתה להיות להם משחתם לכהונת עולם לדורותם."

נמצא שהשלמת התהוות כהונתם של אהרן ובניו ב"אותו היום" הוא חלק ובא בצירוף להקמת המשכן. ועיי"ז הם מהווים חלק בלתי נפרד של "שמחתו של מקום". ובגלל זה עירבוב שמחתם עיי גידול שערס, מתי שלא יבוא, מהוה עירבוב "שמחתו של מקום".

אבל מה שעדיין נשאר אצלי בלתי מובן בפירש"י בפי שמיני בענין הני"ל, מדוע אין רש"י מפרש בשמיני הפירוש של פסוק י"ז שם? "ומפתח אוהל מועד לא תצאו... כי שמן משחת די עליכם..." כמו שמצא לו צורך לפרש בפי אמור בד"ה ומן המקדש לא יצא (כ"א, י"ב): "אינו הולך אחר המטה...?".

(ודרך אגב כדאי להזכיר זה שהעיר לי הרב י.ז. הני"ל שבשבעה מקומות בתורה מובא הלשון של פרע ופרע תפרעו וכו'. בפי שמות (בסופו) בפי כי תשא גבי מעשה העגל) בפי שמיני (כני"ל), בפי תזריע (גבי מצורע) בפי אמור (כני"ל) ובפי נשא (גבי סוטה וגבי נזיר) ובכל אחד ממקומות הני"ל מפרש רש"י לשונות הני"ל. ובכמה מהם באופן שונה. ולא ראיתי במפרשי רש"י שיתעכבו על דבר זה.)

ש ו נ ו ת

מבצע גילוי המשיח באופן דאורות דתוהו בכלים דתקון

ד"ר ברוך טראפלער
≈ תושב השכונה ≈

בשיחת כ"ח ניסן הידועה דאשתקד בה הכריז כ"ק אדמו"ר שליט"א שנגמרה כל העבודה - בעבודת הבריורים - מצדו ועלינו מוטל להביא המשיח ע"י אורות דתוהו בכלים דתיקון. ובחדשים שלאחייז זכינו בהוראות פרטיות בענין זה מה שעלינו לעשות, וצד השהו שבכולן הוא **ללמוד וללמד** עניני משיח בתורתנו הקדושה **ולחיות** עם משיח עד שנעשים דוגמא ח"י שיכולים **להכריז** הגיע זמן גאולתכם **פתחו עיניכם ותראו!!!**, הנה כל ההוראות וכו' הם - כנ"ל - המשך לשיחת כ"ח ניסן שאז התחילה "תקופה חדשה" באופן גילוי המשיח **בהדגשה שהכל** יופעל ע"י אורות דתוהו בכלים דתקון.

ועיקר הכוונה כאן של "כלים דתקון" הוא **ההבנה וההסברה** שבזה בכלים דחב"ד (וממילא נמשך בהמדות) שזהו כל ענין ה"לימוד" (בעניני משיח); היינו שה"כלי" של שאר המבצעים והאורות הוא בעיקר כלי המעשה של הגוף וההמשכה נפעלת גם בלי ההשגה של הדבר, משא"כ ה"חינוך" וה"לימוד" בעניני משיח (לפעול את גילוי של המשיח - מטרת הלימוד) הנה הכלי לזה הוא המוחין דחב"ד, ואם מכריזים הגיע זמן גאולתכם וכו' מבלי לתקן ולהכין הכלים דתקון היינו ההבנה וההשגה וההסברה המתאימה של המקבל אז אף שממשיכים האורות דתוהו יכול האור להסתלק ח"ו וגם יכול להיות יניקת החיצונים ח"ו. ולהעיר טובא וטובא ממארז"ל סנהדרין כ"ב ב' (מובא בשיחת ל"ג בעומר תש"ד) "אין המקבל כורת ברית אלא למי שעושה אותו כלי".

ובעמדנו בין פסח לעצרת יש לקשר כל זה עם מנהג "סעודת משיח" באחש"פ: מבואר בלקו"ש ח"ז למה נתוסף ע"י נשיא חב"ד דוקא כ"ק אדמו"ר מהורשי"ב נייע המנהג דשתיית ד' כוסות על הנהגת הבעש"ט לאכול מצה, ודוקא בשנת תרס"ו, ומבאר בהקדם ההפרש בין מצה שהוא לחם עוני ואין בה טעם כמו חמץ ל"ן שיש

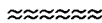
בהר - ל"ג בעומר היי תהא שנת נפלאות בכלל

לו טעם וגורם שמחה ותענוג, וברוחניות: מצה - חכמה ויין - בינה; וזהו ענין של חסידות חב"ד להסביר את תורת הבעש"ט בהבנה והשגה ולהכניס בה טעם ותענוג; ועיקר גילוי תורת החסידות "ההכנה והכלי לביאת המשיח" באופן של הבנה והסברה נתחדש בשנה ההיא (ויש להעיר גם ממה שמובא בכמה מקומות שבשנת תרס"ו היי "קץ" מגדולי ישראל ואז התחיל תקופה חדשה בענין גלוי המשיח).

היינו שהכלים דתיקון "ההכנה והכלי לביאת המשיח" (כלשון כ"ק אדמו"ר שליט"א הנ"ל) הוא הוא ההבנה וההסברה שלו הענין דגילוי המשיח!! ואז משמחים ומענגים את המקבל (כ"ק) ואומר שירה! (שאינן אומרים שירה אלא על היין).

ויש לקשר זה גם עם ה"סדר זמנים" של השנים בהן נתגלה התקופה חדשה והמשך שלה: שנת אראנו נפלאות רא"י מרחוק - הגיע זמן גאולתכם, הגיע מלשון אנרירן (כהערת כ"ק אדמו"ר שליט"א בזה) היינו חכמה - רא"י - מרחוק - שלא נקלט עדיין בכלי ההבנה של המקבל, ומזה באים לשנת נפלאות בינה בכלי הבנה והשגה כנ"ל באריכות עד שמתקשרים עם הענין בהתאחדות גמורה, כלי הדעת, שאז נפעל שלימות הענין של (אורות דתוהו ב)כלים דתיקון (כלי המוחין דחב"ד כנ"ל) שהוא עולה בקנה אחד עם שלימות הגילוי דמשיח כמ"ש וכפסק דין הרמב"ם ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים;

וזהו כוונת כ"ק אדמו"ר שליט"א לפעול ביאת וגילוי המשיח באופן דאורות דתוהו בכלים דתיקון - כלי המוחין דחב"ד שהשלימות שבזה מביאה ממילא ועולה בקנה אחד עם גילוי המשיח!

תיקון טעות בתו"א

הרב חנא ראובן ויטקס
≈ משפיע לונדון ≈

(א) בתו"א באותיות מורבעות בד"ה ויחפרו עבדי יצחק כ,א שו"ה כ"יין שעיקר נביעתו הוא מנהר פרת: צ"ל במקום תיבת כ"יין תיבת כ"יין.

קורט של חלתית

(ב) במס' סנהדרין מג, א הובא אודות "היוצא ליהרג משקין אותו קורט של לבונה בכוס של יין כדי שתטף דעתו". וכ"ה ברמב"ם. ועוד.

ולמעשה שתוכן שענין הנ"ל הובא גם בתו"ח מקץ עב,ד בשינוי וז"ל: "והענין הוא כמו שארז"ל גבי הרוגי ב"ד שנותנים להם כוס של יין עם קורט חלתית שתטרף דעתו עליו ויוכל לקבל צער מיתה".

ולפום ריהטא נעלם ממני איי מקום כבודו (של גירסא חלתות). ולמעשה שגם בתו"א מקץ לא, א ואוה"ת ע' תתקע"ב, א מובא ענין הנ"ל אלא שמשמ"ט שם הענין של "קורט של לבונה". ובאוה"ת שם ע"ב בהמשך הדברים מביא "קורט של לבונה".

פ"י מצבה - לאדה"ז

(ג) פ"י מצבה הובא ברש"י בכ"מ ומהם: (משפטים כ"ג, כ"ד) מצבותיהם אבנים שהם מציבין להשתחוות להם. (ואתחנן ז,ה) ומצבתם של אבן אחת. (פ' ראה יב,ג) מצבה של אבן אחת. (שופטים טז, כב) מצבת אבן אחת.

אמנם ברמב"ם הל' ע"ז פ"ו, ה"ו מצבה שאסרה תורה היא בנין .. (וראה גם חינוך מצוה תצ"ג)

בהר - ל"ג בעומר היי תהא שנת נפלאות בכלל

ולהעיר שבסה"מ תקס"ח ח"יב (קה"ת תשמ"ב) עמודה תרכ"ט:
"מצבה כמשל שמציבין ומעמידין אותה בבנין קומה זקופה ונקי
מצבת אבן כמו קמה אלומתי וגם נצבה.

ולפום ריהטא הנה להמבואר במאמר כאן הנה אין נוגע תיבת
בבנין [ובמאמר מקביל] לזה (ע"פ מצייני הרשימות) בתו"א ר"פ
ויצא (וביאורו) לא הובא תיבת בבנין" ומזה משמע לכאן
שאדה"ז מפרש מצבה כפי הרמב"ם. ואם שגייתי אית תלין.

אלה (ואלה) תולדות יצחק

ד) בתו"א ר"פ תולדות נדפס דרוש אלה תולדות יצחק. ולהעיר
שבכתוב כתיב ואלה תולדות יצחק. אבל כ"ה גם בלקו"ת ואתחנן
ה, א, "ועמ"ש ע"פ אלה תולדות יצחק".

ובאוה"ת פ' תולדות נדפסו 2 מאמרים שלפי דברי המו"ל
(בשולי היריעה שם) הם הגהות על התו"א והראשון בע' תתצב,
הד"ה אלה. והשני בע' תתיג, א הד"ה ואלה.

בציוני המו"ל לתו"א שם מציין לעוד מאמר באוה"ת ע'
תתי"ח, ב אבל הוא הגהות על הדרוש דתקס"ח שהובא בציוני
שם.

עוד מציין שם המו"ל לד"ה אלה תולדות תרמ"א (כת"י) ויש
לעיין איך התחלת המאמר שם - ברשימת מאמרי דא"ת לע"ע לא
מצאתיו שם.

תחת אדום ולא תחת ישמעאל

ה) בקהלת יעקב במערכת בהמה גסה מביא ממגלה עמוקות פ'
משפטים [ע"ה"פ כי תצא אש] "כמ"ש רז"ל תחת אדום ולא תחת
ישמעאל".

וע"ז העיר "ואני לא מצאתי זאת רק בשבת פ"ק ד' יא, א תחת
ישמעאל ולא תחת נכר"י ע"ש.

ולהעיר שכן הובא גם

26 בהר - ל"ג בעומר היי תהא שנת נפלאות בכל

(א) בחיי נצבים לז, [מהדורת טאוועל] תמ, רע"א וראה בהנסמן לשם ואינם תח"י "וכן אמרו תחת אדום ולא תחת ישמעאלי".

(ב) במדרש תלפיות במערכת ישמעאל (רכ"א, א ד"ה אמ"ה שם) "עוי"ל בדה"ל תחת אדום ולא תחת ישמעאלי".

(ג) שבח אומריחן (ירושלים תשמ"ז) לח, רע"א "שאמרו ז"ל תחת אדום ולא תחת ישמעאל".

~~~~~

הערה באגה"ת

הרב מיכאל דהאן
≈ ברוקלין ≈

בהערה לשיעורים בספר התניא, באגה"ת פ"א, ע"ד שאדה"ז מפרט: "ובפי ניצבים כתיב", כותב כ"ק אדמו"ר שליט"א (בהערה 21): מפרש הסדרה ולא כדלקמן "בתורה" לשלול ואתחנן ד', ל... כי שם אינו מפרט דצ"ל בכל לבבך". ע"כ בהערה.

וי"ל דזהו ג"כ הטעם ע"ז שאדה"ז מפרש בהמשך הפרק: "ומש"כ ביואלי ולא כתב סתם "ומש"כ" (כמו בפסוקים שלפניו בישעי וכו', דשם לא פרש איפה כתוב אלא כתב: "וכמש"כ יעזב רשע דרכו") כי גם בפסוק זה ביואל מפרט: "שובו עדי בכל לבבכם", וזה לא נזכר בפסוק דישעי.

■ ■ ■ ■ ■

לעילוי נשמת

הרה"ח ר' אברהם ארי' לייב ע"ה

ב"ר אהרן ע"ה

נפטר כ' אייר תש"ט

ת.נ.צ.ב.ה.

נדפס ע"י בנו

הרה"ת ר' חיים אהרן ומשפחתו שיחיו

קופערמאן

לעילוי נשמת

הרה"ח הרה"ת וכו' ר' אברהם הלוי

ב"ר ישראל מאיר הלוי ז"ל

פאפאק

נפטר י"ט אייר ה'תשל"א

ת.נ.צ.ב.ה.

נדפס ע"י משפחתו שיחיו

לזכות

הרב משה אהרן צבי ש"י

וזוגתו

סרת הנניא רבקה רות תחי

ווייס

שירותי מחשב ותכנת סדר הדפוס "סדרית" — באדיבות
E.S.T. Computers 4403 14th Ave. (718) 972 4648

להצלחה רבה ומופלגה